

มหาวิทยาลัย
กรุงเทพธนบุรี
Bangkokthonburi University

เอกสาร มกธ.จธ.3

เอกสารชี้แจงอาสาสมัครเข้าร่วมวิจัย

1. ชื่อโครงการวิจัย (ภาษาไทย)

โครงการวิจัย เรื่อง การศึกษาวัฒนธรรมความปลอดภัยและพัฒนาเครื่องมือวัดระดับด้านวัฒนธรรมความปลอดภัยในการทำงานในอุตสาหกรรมการผลิตที่เหมาะสมกับบริบทในประเทศไทย

2. สถานที่ทำการวิจัย (สถานที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล)

สถานประกอบการกิจการอุตสาหกรรมการผลิตในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ได้แก่ กรุงเทพมหานคร นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ สมุทรสาคร และนครปฐม โดยเป็นสถานที่ทำงานของผู้เข้าร่วมการวิจัยซึ่งใช้เป็นแหล่งเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม

3. นักวิจัย หัวหน้าโครงการวิจัยและที่อยู่ติดต่อได้ (พร้อมหมายเลขโทรศัพท์)

หัวหน้าโครงการวิจัย อาจารย์ธัญวรรณ เกิดดอนทราย ✓

หมายเลขโทรศัพท์ 0933998294 ✓

ที่อยู่ติดต่อได้ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

4. บทนำและเหตุผลในการศึกษาวิจัยโครงการวิจัย (อธิบายอย่างย่อใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายสำหรับผู้ร่วมการวิจัยไม่ควรมีภาษาต่างประเทศ)

ความปลอดภัยในการทำงานเป็นเรื่องสำคัญ เนื่องจากอุบัติเหตุจากการทำงานอาจทำให้เกิดการบาดเจ็บ สูญเสียรายได้ หรือกระทบต่อชีวิตและครอบครัวของพนักงาน โดยเฉพาะในโรงงานอุตสาหกรรมการผลิตซึ่งต้องทำงานร่วมกับเครื่องจักรและอุปกรณ์ต่าง ๆ ในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลมีโรงงานอุตสาหกรรมจำนวนมาก จึงมีความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน

การป้องกันอุบัติเหตุไม่สามารถอาศัยเพียงกฎระเบียบหรืออุปกรณ์ความปลอดภัยเท่านั้น แต่ยังขึ้นอยู่กับทัศนคติ ความเชื่อ และพฤติกรรมของผู้บริหารและพนักงาน ซึ่งเรียกว่า “วัฒนธรรมความปลอดภัยในการทำงาน” งานวิจัยนี้จึงมีเป้าหมายเพื่อศึกษาสถานการณ์วัฒนธรรมความปลอดภัยในการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม และพัฒนาเครื่องมือที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงและส่งเสริมความปลอดภัยในการทำงานให้ดียิ่งขึ้น

5. วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

เพื่อศึกษาสถานการณ์วัฒนธรรมความปลอดภัยในการทำงานของอุตสาหกรรมการผลิตในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

6. เหตุผลที่เชิญชวนให้ท่านเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้

เนื่องจากท่านเป็นผู้บริหาร หัวหน้างาน เจ้าหน้าที่ความปลอดภัย หรือพนักงานที่ปฏิบัติงานในโรงงานอุตสาหกรรมการผลิต ซึ่งมีประสบการณ์และความรู้เกี่ยวกับการทำงานในสถานประกอบการ

ข้อมูลจากท่านจะช่วยสะท้อนสถานการณ์จริงด้านความปลอดภัยในการทำงาน และมีส่วนช่วยในการพัฒนาแนวทางและเครื่องมือที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ทำงานในอุตสาหกรรมการผลิตต่อไป

7. กิจกรรมการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับท่าน เมื่อท่านสมัครใจเข้าร่วม

หากท่านสมัครใจเข้าร่วมการวิจัย ท่านจะเข้าร่วมกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายกิจกรรม ดังนี้

- การตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปและความคิดเห็นด้านความปลอดภัยในการทำงาน ใช้เวลาประมาณ 20-30 นาที
- การให้สัมภาษณ์หรือเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับประสบการณ์และมุมมองด้านความปลอดภัยในการทำงาน ใช้เวลาประมาณ 45-60 นาที
- การเข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมดเป็นไปโดยสมัครใจ ท่านสามารถปฏิเสธหรือถอนตัวจากการวิจัยได้ตลอดเวลาโดยไม่ส่งผลกระทบต่อการทำงานหรือสิทธิประโยชน์ใด ๆ

8. ระยะเวลาที่ท่านจะเข้ามาเกี่ยวข้องกับกิจกรรม มีดังนี้

ระยะเวลาที่ท่านจะเข้ามาเกี่ยวข้องกับโครงการวิจัยขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่ท่านเข้าร่วม

- หากเป็นการตอบแบบสอบถาม จะใช้เวลาประมาณ 20-30 นาที ต่อครั้ง
- หากเป็นการให้สัมภาษณ์หรือเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม จะใช้เวลาประมาณ 45-60 นาที ต่อครั้ง
- โดยรวมแล้ว ท่านจะใช้เวลาเข้าร่วมกิจกรรมการวิจัย ไม่เกิน 1-2 ชั่วโมง ตลอดระยะเวลาของโครงการ

9. ประโยชน์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นต่อท่านและต่อผู้อื่น

ประโยชน์ต่อท่าน

ท่านจะได้มีโอกาสสะท้อนความคิดเห็นและประสบการณ์ด้านความปลอดภัยในการทำงาน ซึ่งอาจช่วยให้ท่านตระหนักและเข้าใจเรื่องความปลอดภัยในการทำงานมากยิ่งขึ้น

ประโยชน์ต่อผู้อื่นและสังคม

ผลการวิจัยจะช่วยพัฒนาเครื่องมือและแนวทางในการส่งเสริมวัฒนธรรมความปลอดภัยในการทำงาน ซึ่งสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงสภาพการทำงาน ลดอุบัติเหตุ และเพิ่มความปลอดภัยให้กับแรงงานในอุตสาหกรรมการผลิตในอนาคต

10. ความเสี่ยง หรือความไม่สบาย ที่อาจจะเกิดขึ้นกับท่าน และการเตรียมการแก้ไข

การวิจัยนี้มีความเสี่ยงต่ำ อาจเกิดความไม่สบายใจเล็กน้อยจากการตอบคำถามหรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับ ประสิทธิภาพด้านความปลอดภัยในการทำงาน หรือความกังวลว่าข้อมูลอาจส่งผลกระทบต่อการทำงาน เพื่อป้องกัน ความเสี่ยงดังกล่าว ผู้วิจัยจะ

- ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยอย่างชัดเจนก่อนการเก็บข้อมูล
- ขอความยินยอมจากท่านโดยสมัครใจ
- ไม่บังคับให้ตอบคำถามที่ท่านไม่สบายใจ
- เก็บข้อมูลเป็นความลับและนำเสนอผลในภาพรวมโดยไม่ระบุตัวบุคคลหรือสถานประกอบการ

11. การดูแลรักษาความลับของข้อมูลต่างๆ ระยะเวลาที่เก็บรักษาข้อมูล วิธีทำลายข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยจะถูกเก็บรักษาเป็นความลับ โดยใช้รหัสแทนชื่อผู้เข้าร่วมการวิจัย ข้อมูล เอกสารจะถูกเก็บในตู้ที่มีการล็อก และข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์จะเก็บไว้ในคอมพิวเตอร์ที่มีรหัสผ่าน จำกัดการ เข้าถึงเฉพาะผู้วิจัยเท่านั้น

ข้อมูลทั้งหมดจะถูกเก็บรักษาไว้เป็นระยะเวลา 5 ปี หลังจากสิ้นสุดโครงการวิจัย และเมื่อครบกำหนด จะทำลายข้อมูลเอกสารด้วยการทำลายเอกสาร และลบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์อย่างถาวร

12. สิทธิการถอนตัวจากโครงการ

ท่านมีสิทธิถอนตัวออกจากโครงการวิจัยได้ตลอดเวลา โดยไม่ต้องแจ้งเหตุผล และการถอนตัวดังกล่าว จะไม่ส่งผลกระทบต่อ หน้าที่การงาน สิทธิประโยชน์ หรือความสัมพันธ์กับสถานประกอบการและผู้วิจัย กรณีมีเหตุจำเป็น ถูกเชิญเกี่ยวกับโครงการวิจัย สามารถติดต่อผู้รับผิดชอบโครงการได้ที่

ชื่อ อาจารย์ ธีญวรรณ เกิดดอนทราย

ที่อยู่(ในเวลาราชการ) คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี โทรศัพท์ 0933998294

ที่อยู่ 16, 10 ถ. ทวีวัฒนา แขวงทวีวัฒนา เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร 10170

แนวคำถามกึ่งโครงสร้างสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก

(Semi-structured Interview Guide)

เรื่อง การศึกษาวัฒนธรรมความปลอดภัยและพัฒนาเครื่องมือวัดระดับความปลอดภัย
ในการทำงานของอุตสาหกรรมการผลิตที่เหมาะสมกับบริบทในประเทศไทย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ก่อนเริ่มการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยขอเก็บข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้สัมภาษณ์ ดังนี้

ชื่อ-สกุล (เก็บเป็นความลับ) .....

ตำแหน่งปัจจุบัน .....

หน่วยงาน/สถานประกอบกิจการ .....

ประเภทอุตสาหกรรม .....

จำนวนพนักงาน (โดยประมาณ) .....

ประสบการณ์ด้านความปลอดภัย (ปี) .....

วุฒิการศึกษาสูงสุด .....

วันที่สัมภาษณ์ .....

สถานที่/ช่องทางสัมภาษณ์ ตัวต่อตัว (Face-to-face) ออนไลน์ (Video Conference)

ส่วนที่ 2 แนวคำถามการสัมภาษณ์เชิงลึก

แนวคำถามต่อไปนี้จะพัฒนาจากกรอบแนวคิดที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมในระยะที่ 1 ครอบคลุมประเด็นหลัก 5 ด้าน ผู้สัมภาษณ์สามารถปรับลำดับคำถามและเพิ่มคำถามเจาะลึก (Probing Questions) ตามความเหมาะสมกับบริบทของการสนทนา

ด้านที่ 1 สถานการณ์วัฒนธรรมความปลอดภัยในอุตสาหกรรมผลิตของไทยในปัจจุบัน

จากประสบการณ์ของท่าน

คำถามหลัก 1.1 ท่านมองว่าสถานการณ์วัฒนธรรมความปลอดภัยในอุตสาหกรรมผลิตของไทยในปัจจุบันอยู่ในระดับใด และเพราะเหตุใดท่านจึงมองเช่นนั้น

– หากเปรียบเทียบกับเมื่อ 5–10 ปีที่ผ่านมา

คำถามเจาะลึก ท่านเห็นว่ามีการเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้าง

– อะไรคือสาเหตุหลักของการเปลี่ยนแปลง (หรือไม่เปลี่ยนแปลง) ดังกล่าว

ท่านคิดว่าอุบัติเหตุร้ายแรงในโรงงานที่เกิดขึ้นในช่วงหลายปีที่ผ่านมา เช่น กรณีหมิงตี้

คำถามหลัก 1.2 เคมีคอล หรือสารเคมีรั่วไหลในนครปฐม

สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาด้านวัฒนธรรมความปลอดภัยอย่างไร

- คำถามเจาะลึก เหตุการณ์เหล่านี้ส่งผลต่อการตื่นตัวด้านความปลอดภัยในสถานประกอบกิจการของท่าน/ในอุตสาหกรรมโดยรวมอย่างไร
- มีการเปลี่ยนแปลงเชิงนโยบายหรือพฤติกรรมอะไรบ้างหลังเหตุการณ์
- จากข้อมูลสถิติ
- คำถามหลัก 1.3 ผู้ประสบอันตรายจากการทำงานในภาคอุตสาหกรรมการผลิตยังคงอยู่ในระดับสูง ท่านคิดว่าอะไรเป็นสาเหตุรากเหง้าของปัญหานี้
- ท่านเห็นว่าปัญหาอยู่ที่ตัวพนักงาน ที่ระบบการจัดการ หรือที่วัฒนธรรมองค์กรมากกว่ากัน
  - ระหว่างโรงงานขนาดกลางกับขนาดใหญ่ มีความแตกต่างกันอย่างไรในเรื่องนี้
- คำถามหลัก 1.4 ท่านเห็นว่าสถานประกอบกิจการส่วนใหญ่ในอุตสาหกรรมการผลิตของไทยอยู่ในระดับใดของ "บันไดวัฒนธรรมความปลอดภัย" ตั้งแต่ระดับที่ไม่สนใจเลย ไปจนถึงระดับที่ความปลอดภัยเป็นส่วนหนึ่งของทุกกิจกรรม
- โรงงานประเภทใดมักมีวัฒนธรรมความปลอดภัยที่ดีกว่า และเพราะเหตุใด
  - โรงงานที่เป็นบริษัทข้ามชาติกับโรงงานไทยล้วน มีความแตกต่างกันอย่างไร
- คำถามเจาะลึก

ด้านที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมความปลอดภัยในบริษัทไทย

- จากประสบการณ์ของท่าน
- คำถามหลัก 2.1 ปัจจัยใดบ้างที่ส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมความปลอดภัยที่ดีในสถานประกอบกิจการอุตสาหกรรมการผลิตของไทย
- บทบาทของผู้บริหารระดับสูงสำคัญอย่างไร ท่านมีตัวอย่างที่เป็นรูปธรรมหรือไม่
- คำถามเจาะลึก
- การมีส่วนร่วมของพนักงานส่งเสริมวัฒนธรรมความปลอดภัยได้อย่างไร
  - ระบบการฝึกอบรม ระบบ จป. และ คปอ. ตามกฎหมาย มีประสิทธิผลเพียงใด
- คำถามหลัก 2.2 อะไรคือปัจจัยอุปสรรคหลักที่ขัดขวางไม่ให้เกิดวัฒนธรรมความปลอดภัยที่เข้มแข็งในอุตสาหกรรมการผลิตของไทย
- แรงกดดันด้านการผลิตและต้นทุนส่งผลต่อวัฒนธรรมความปลอดภัยอย่างไร
  - การขาดแคลนบุคลากรด้านความปลอดภัย (จป.) มีผลอย่างไร
- คำถามเจาะลึก
- ทักษะคติ "ทำมาเยอะแล้วไม่เคยเป็นอะไร" พบบ่อยเพียงใดในอุตสาหกรรม
  - ข้อจำกัดด้านงบประมาณส่งผลต่อการลงทุนด้านความปลอดภัยอย่างไร
- ท่านเห็นว่ากฎหมายและนโยบายด้านความปลอดภัยที่มีอยู่ในปัจจุบัน ทั้ง
- คำถามหลัก 2.3 พ.ร.บ.ความปลอดภัยฯ 2554 กฎกระทรวง จป. 2565 และมาตรฐาน สสปท. มีส่วนช่วยส่งเสริมวัฒนธรรมความปลอดภัยได้อย่างไร และมีข้อจำกัดอะไรบ้าง

- สถานประกอบกิจการปฏิบัติตามกฎหมายเพราะเชื่อมั่นในคุณค่า
- คำถามเจาะลึก หรือเพราะกลัวถูกลงโทษ
- การตรวจสอบของหน่วยงานรัฐมีประสิทธิภาพเพียงใด
- คำถามหลัก 2.4 ปัจจัยด้านการสื่อสารในองค์กรมีผลต่อวัฒนธรรมความปลอดภัยอย่างไร โดยเฉพาะในโรงงานที่มีแรงงานข้ามชาติจำนวนมาก
- ช่องทางการสื่อสารด้านความปลอดภัยที่ใช้อยู่มีอะไรบ้าง มีประสิทธิภาพหรือไม่
-
- คำถามเจาะลึก พนักงานระดับปฏิบัติการสามารถสื่อสารปัญหาด้านความปลอดภัยถึงผู้บริหารได้สะดวกเพียงใด

ด้านที่ 3 องค์ประกอบของวัฒนธรรมความปลอดภัยที่ควรนำมาพัฒนาเป็นเครื่องมือวัด

- คำถามหลัก 3.1 จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่าองค์ประกอบหลักของวัฒนธรรมความปลอดภัยประกอบด้วย ความมุ่งมั่นของผู้บริหาร การมีส่วนร่วมของพนักงาน การสื่อสาร กฎระเบียบและขั้นตอนปฏิบัติ การฝึกอบรม และการรายงาน/เรียนรู้จากอุบัติเหตุ ท่านเห็นด้วยกับองค์ประกอบเหล่านี้หรือไม่ มีอะไรที่ควรเพิ่มเติมหรือตัดออก

- คำถามเจาะลึก - องค์ประกอบใดที่ท่านเห็นว่าสำคัญที่สุดสำหรับอุตสาหกรรมการผลิตไทย เพราะเหตุใด
- มีองค์ประกอบใดที่เฉพาะเจาะจงสำหรับบริบทไทย ซึ่งไม่พบในแบบจำลองต่างประเทศ

- คำถามหลัก 3.2 ในด้าน "ความมุ่งมั่นของผู้บริหาร" ท่านเห็นว่าควรวัดจากพฤติกรรมหรือตัวชี้วัดอะไรบ้าง ที่จะสะท้อนความมุ่งมั่นที่แท้จริง ไม่ใช่แค่นโยบายบนกระดาษ

- คำถามเจาะลึก - ผู้บริหารที่มีความมุ่งมั่นด้านความปลอดภัยจริง ๆ
- มีพฤติกรรมอย่างไรที่ต่างจากผู้ที่ทำเพียงพิธีกรรม
- การจัดสรรงบประมาณด้านความปลอดภัยเป็นตัวชี้วัดที่ดีหรือไม่

- คำถามหลัก 3.3 ในด้าน "การรายงานและเรียนรู้จากอุบัติเหตุ" พนักงานในโรงงานที่ท่านรู้จักกล้า รายงานเหตุการณ์เกือบเกิดอุบัติเหตุ (Near-miss) มากน้อยเพียงใด อะไรเป็นอุปสรรค

- คำถามเจาะลึก - ระบบการรายงานที่มีอยู่ใช้งานสะดวกหรือไม่
- เมื่อรายงานแล้ว มีการนำข้อมูลไปดำเนินการแก้ไขหรือไม่ หรือจบลงที่ตัวเลขสถิติ
- พนักงานรู้สึกอย่างไรเมื่อรายงาน กลัวถูกลงโทษหรือไม่

นอกเหนือจาก 6 องค์ประกอบข้างต้น

- คำถามหลัก 3.4 ท่านเห็นว่ามีประเด็นอื่นใดอีกที่ควรรวมในเครื่องมือวัดวัฒนธรรมความปลอดภัยสำหรับอุตสาหกรรม การผลิตไทย

- คำถามเจาะลึก - เช่น ความไว้วางใจต่อระบบความปลอดภัย การรับรู้ความเสี่ยง สภาพแวดล้อมการทำงาน
- การยศาศาสตร์
- ประเด็นเรื่องสุขภาพจิตและความเครียดจากการทำงานควรรวมหรือไม่

ด้านที่ 4 ลักษณะเฉพาะของวัฒนธรรมไทยที่มีผลต่อวัฒนธรรมความปลอดภัย

- คำถามหลัก 4.1 ค่านิยมการเคารพผู้อาวุโสและผู้บังคับบัญชา (Power Distance) ส่งผลต่อวัฒนธรรมความปลอดภัยในโรงงานอย่างไร
- พนักงานกล้าเตือนหัวหน้าหรือผู้อาวุโสเมื่อเห็นการกระทำที่ไม่ปลอดภัยหรือไม่
- คำถามเจาะลึก
- ลำดับชั้นในองค์กรเป็นอุปสรรคต่อการรายงานปัญหาความปลอดภัยหรือไม่
  - มีวิธีใดที่จะสร้างสมดุลระหว่างการเคารพผู้อาวุโสกับการรายงานเรื่องความปลอดภัย
- คำถามหลัก 4.2 วัฒนธรรมการรักษาหน้า (Face Saving) และการหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าโดยตรง มีผลต่อการจัดการด้านความปลอดภัยในที่ทำงานอย่างไร
- พนักงานเลี่ยงไม่รายงานข้อผิดพลาดเพราะกลัวเสียหน้าหรือไม่
- คำถามเจาะลึก
- หัวหน้างานตักเตือนเรื่องความปลอดภัยกับลูกน้องอย่างไร มีปัญหาเรื่องหน้าตาหรือไม่
  - การประชุมด้านความปลอดภัย พนักงานแสดงความคิดเห็นอย่างเปิดเผยหรือเงียบเฉย
- คำถามหลัก 4.3 ความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์ (Patron-Client Relationship) และระบบพี่น้อง (Seniority System) ในที่ทำงาน มีผลต่อการปฏิบัติตามกฎระเบียบความปลอดภัยหรือไม่ อย่างไร
- มีกรณีที่คนใกล้ชิดผู้บริหารได้รับการยกเว้นจากกฎความปลอดภัยหรือไม่
- คำถามเจาะลึก
- ระบบที่สอนน้องในเรื่องความปลอดภัย มีทั้งข้อดีและข้อเสียอย่างไร
  - ความสัมพันธ์ส่วนตัวมีอิทธิพลต่อการสอบสวนอุบัติเหตุหรือไม่
- คำถามหลัก 4.4 ค่านิยม "ไม่เป็นไร" หรือ "ใจเย็น ๆ" ของสังคมไทย ส่งผลต่อทัศนคติด้านความปลอดภัยในที่ทำงานอย่างไร
- พนักงานมีแนวโน้มมองข้ามความเสี่ยงเล็กน้อยเพราะทัศนคตินี้หรือไม่
- คำถามเจาะลึก
- ทัศนคติ "เคยทำแบบนี้มาตลอด ไม่เคยเป็นอะไร" พบบ่อยเพียงใด
  - มีวิธีใดที่จะเปลี่ยนทัศนคตินี้โดยไม่ขัดกับวัฒนธรรมไทย
- คำถามหลัก 4.5 ท่านเห็นว่าลักษณะเฉพาะอื่นใดอีกของวัฒนธรรมไทยที่มีผลต่อวัฒนธรรมความปลอดภัยในโรงงาน
- เช่น ความเชื่อเรื่องโชค เรื่องบุญกรรม ที่อาจส่งผลต่อการรับรู้ความเสี่ยง
- คำถามเจาะลึก
- ค่านิยมเรื่องเกรงใจ (Kreng Jai) ส่งผลต่อการตักเตือนด้านความปลอดภัยอย่างไร

ด้านที่ 5 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบ ภาษา และวิธีการวัด

- คำถามหลัก 5.1 หากจะสร้างแบบสอบถามวัดวัฒนธรรมความปลอดภัยสำหรับพนักงานในโรงงาน ท่านเห็นว่าควรใช้ภาษาระดับใด และมีข้อควรระวังอะไรบ้างเรื่องภาษา
- ควรใช้ภาษาวิชาการ หรือภาษาง่าย ๆ ที่พนักงานระดับปฏิบัติการเข้าใจได้
- คำถามเจาะลึก
- ควรหลีกเลี่ยงศัพท์เทคนิคอะไรบ้าง
  - สำหรับแรงงานข้ามชาติ ควรมีฉบับแปลภาษาเมียนมาหรือกัมพูชาด้วยหรือไม่
- คำถามหลัก 5.2 ท่านเห็นว่าแบบสอบถามควรมีจำนวนข้อคำถามเท่าไรจึงจะเหมาะสม และควรใช้เวลาตอบนานเท่าไร
- พนักงานจะมีสมาธิตอบแบบสอบถามได้นานเท่าไรโดยไม่เบื่อ
- คำถามเจาะลึก
- ควรแจกแบบสอบถามระหว่างพักเที่ยง ก่อนเข้ากะ หรือช่วงใด
  - ควรใช้กระดาษหรือออนไลน์ สำหรับพนักงานในโรงงาน
- คำถามหลัก 5.3 มาตราส่วนแบบ Likert 5 ระดับ (ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง) เหมาะสมกับพนักงานในโรงงานหรือไม่ หรือควรใช้รูปแบบอื่น
- พนักงานไทยมีแนวโน้มตอบกลาง ๆ (Central Tendency Bias) มากน้อยเพียงใด
- คำถามเจาะลึก
- ควรใช้ 4 ระดับ (ไม่มีตรงกลาง) เพื่อบังคับให้เลือกข้างหรือไม่
  - ข้อคำถามแบบเชิงบวกกับเชิงลบ ควรผสมกันหรือไม่
- คำถามหลัก 5.4 ท่านมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่นใดเกี่ยวกับการพัฒนาเครื่องมือวัดวัฒนธรรมความปลอดภัยที่เหมาะสมกับอุตสาหกรรมการผลิตไทย
- ควรมีส่วนคำถามปลายเปิดเพิ่มเติมหรือไม่
- คำถามเจาะลึก
- ผลจากการวัดควรนำเสนออย่างไรจึงจะเป็นประโยชน์ต่อสถานประกอบการ
  - มีตัวอย่างแบบสอบถามหรือเครื่องมือวัดใดที่ท่านเห็นว่าใช้ได้ดีในบริบทไทย

ส่วนที่ 3 คำถามปิดท้าย

- คำถามปิด 1 มีประเด็นอื่นใดที่ท่านอยากเพิ่มเติมเกี่ยวกับวัฒนธรรมความปลอดภัยในอุตสาหกรรมการผลิตไทย ที่ยังไม่ได้กล่าวถึงในการสัมภาษณ์ครั้งนี้
- ท่านมีข้อเสนอแนะสำหรับผู้วิจัย
- คำถามปิด 2 เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาเครื่องมือวัดวัฒนธรรมความปลอดภัยให้สามารถนำไปใช้ได้จริงในสถานประกอบการหรือไม่
- คำถามปิด 3 ท่านยินดีให้ผู้วิจัยติดต่อกลับเพื่อขอข้อมูลเพิ่มเติมหรือยืนยันข้อมูล (Member Checking) หรือไม่

เอกสารรับรองการยกเว้นการพิจารณาโครงการวิจัย

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ
มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

เอกสารรับรองเลขที่	COE 3/2026
โครงการวิจัยเรื่อง	การศึกษาวัดนธรรมความปลอดภัย และพัฒนาเครื่องมือวัดระดับด้านวัฒนธรรมความปลอดภัย ในการทำงานในอุตสาหกรรมการผลิตที่เหมาะสมกับบริบทในประเทศไทย
รหัสโครงการเลขที่	BTU-IRB-7/2569
ชื่อหัวหน้าโครงการ	อาจารย์ ธีญวรรณ เกิดคอนทราย
หน่วยงานสังกัด	คณะสาธารณสุขศาสตร์
เอกสารรับรอง	1. แบบเสนอโครงการวิจัย 2. เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย 3. หนังสือยินยอมตนให้ทำการวิจัย 4. เครื่องมือสำหรับการวิจัย
วันที่รับรอง	10 กุมภาพันธ์ 2569
วันที่หมดอายุ	10 กุมภาพันธ์ 2570

(ศาสตราจารย์ ดร. ทพญ. วิภาวี นิตยานันตะ)
ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

ตารางคัดเลือกสถานประกอบการเพื่อการเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

โครงการวิจัย: การพัฒนาเครื่องมือวัดวัฒนธรรมความปลอดภัยในสถานประกอบการอุตสาหกรรมการผลิต เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

วิธีการคัดเลือก: แบบเจาะจง (Purposive Sampling) จังหวัดละ ๑ กลุ่ม / ๒ บริษัท รวม ๒ กลุ่ม กลุ่มละ ๘-๑๐ คน (รวม ๑๖-๒๐ คน)

กลุ่มที่ ๑: กรุงเทพมหานคร - สมุทรปราการ - นนทบุรี

(จำนวน ๖ บริษัท จาก ๓ จังหวัด | ผู้เข้าร่วม ๘-๑๐ คน | ครอบคลุม ๔ หมวดอุตสาหกรรม)

ลำดับ	จังหวัด	ชื่อสถานประกอบการ	หมวดอุตสาหกรรม	ขนาด	คนงาน	จำนวนคน	เหตุผลในการคัดเลือก
1	กรุงเทพมหานคร ✓	บริษัท เอ็นเอ็กซ์พี แมนูแฟคเจอร์ริง (ไทยแลนด์) จำกัด	ผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์	ใหญ่	2,437	4-5	โรงงานขนาดใหญ่ อีเล็กทรอนิกส์ระดับสากล มีระบบ OHS มาตรฐานสูง
2	กรุงเทพมหานคร ✓	องค์การเภสัชกรรม	เคมีภัณฑ์และผลิต ภัณฑ์เคมี	ใหญ่	1,717	4-5	อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ มีความเสี่ยงสูง ระบบความปลอดภัยเข้มงวด
3	สมุทรปราการ	บริษัท เดสด้า อิเล็กทรอนิกส์ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	ผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์	ใหญ่	3,420	4-5	บริษัทมหาชนขนาดใหญ่ ผลิตอิเล็กทรอนิกส์ มีมาตรฐาน ISO 45001
4	สมุทรปราการ	บริษัท สยามมิชลิน จำกัด	ยางและผลิตภัณฑ์ ยาง	ใหญ่	1,134	4-5	อุตสาหกรรมยางขนาดใหญ่ มีวัฒนธรรมความปลอดภัยระดับสากล
5	นนทบุรี	บริษัท ไทยโตชิบาอุตสาหกรรม จำกัด	ผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์	ใหญ่	2,121	4-5	บริษัทญี่ปุ่นขนาดใหญ่ วัฒนธรรมความปลอดภัยแบบ Kaizen/5S
6	นนทบุรี	บริษัท ฟาสโก้ มอเตอร์ส (ประเทศไทย) จำกัด	ผลิตภัณฑ์โลหะ	ใหญ่	586	4-5	อุตสาหกรรมโลหะขนาดใหญ่ มีความเสี่ยงเฉพาะด้านโลหะ

กลุ่มที่ ๒: ปทุมธานี - นครปฐม - สมุทรสาคร

(จำนวน ๖ บริษัท จาก ๓ จังหวัด | ผู้เข้าร่วม ๘-๑๐ คน | ครอบคลุม ๔ หมวดอุตสาหกรรม)

ลำดับ	จังหวัด	ชื่อสถานประกอบการ	หมวดอุตสาหกรรม	ขนาด	คนงาน	จำนวนคน	เหตุผลในการคัดเลือก
1	ปทุมธานี	บริษัท ไทยสแตนเลย์การไฟฟ้า จำกัด (มหาชน)	ผลิตยานพาหนะและอุปกรณ์	ใหญ่	4,738	4-5	บริษัทมหาชนขนาดใหญ่มาก ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ระดับ Tier 1
2	ปทุมธานี	บริษัท ไทยบริดจสโตน จำกัด	ยางและผลิตภัณฑ์ยาง	ใหญ่	987	4-5	อุตสาหกรรมยางขนาดใหญ่ มาตรฐานความปลอดภัยญี่ปุ่น
3	นครปฐม	บริษัท ดีสโตน อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด	ยางและผลิตภัณฑ์ยาง	ใหญ่	2,905	4-5	อุตสาหกรรมยางรถยนต์ขนาดใหญ่ มีความเสี่ยงด้านเคมีและเครื่องจักร
4	นครปฐม	บริษัท อินโดรามา โพลีเอสเตอร์ อินดัสตรีส์ จำกัด (มหาชน)	สิ่งทอ	ใหญ่	1,181	4-5	บริษัทมหาชนสิ่งทอขนาดใหญ่ มาตรฐาน OHS ระดับสากล
5	สมุทรสาคร	บริษัท ยูนิคอร์น จำกัด (มหาชน)	อุตสาหกรรมอาหาร	ใหญ่	8,676	4-5	โรงงานขนาดใหญ่ที่สุดในฐานข้อมูล อุตสาหกรรมอาหาร มาตรฐานสากล
6	สมุทรสาคร	บริษัท โลหะกิจรุ่งเจริญทรัพย์ จำกัด	ผลิตภัณฑ์โลหะ	ใหญ่	1,723	4-5	อุตสาหกรรมโลหะขนาดใหญ่ ความเสี่ยงด้านเครื่องจักร/โลหะหนัก

สรุปเกณฑ์การคัดเลือกและความครอบคลุม

๑. เกณฑ์การคัดเลือกสถานประกอบการ (Inclusion Criteria)

ลำดับ	เกณฑ์	รายละเอียด
๑	ประเภทอุตสาหกรรม	สถานประกอบการอุตสาหกรรมการผลิต (Manufacturing) ใน ๑๒ กลุ่มอุตสาหกรรมตามฐานข้อมูลกรมโรงงานอุตสาหกรรม
๒	ขนาดสถานประกอบการ	ขนาดกลาง (คนงาน ๕๐-๑๙๙ คน) และขนาดใหญ่ (คนงาน ๒๐๐ คนขึ้นไป) โดยคัดเลือกให้ครอบคลุมทั้งสองขนาด
๓	พื้นที่	กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ๕ จังหวัด ได้แก่ นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ สมุทรสาคร และนครปฐม
๔	ความหลากหลายของอุตสาหกรรม	ครอบคลุมหมวดอุตสาหกรรมที่หลากหลาย ไม่กระจุกตัวในหมวดใดหมวดหนึ่ง
๕	ความพร้อมของระบบ OHS	สถานประกอบการที่มีระบบการจัดการความปลอดภัยอาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน
๖	ความยินยอม	สถานประกอบการที่ให้ความยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย

๒. คุณสมบัติของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม

ลำดับ	คุณสมบัติ	รายละเอียด
๑	ตำแหน่ง	ผู้บริหารด้านความปลอดภัย ผู้จัดการโรงงาน หัวหน้างาน หรือเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ (จป.วิชาชีพ)
๒	ประสบการณ์	มีประสบการณ์ทำงานด้านความปลอดภัยในโรงงานอุตสาหกรรมการผลิตไม่น้อยกว่า ๕ ปี
๓	ความรู้ความเข้าใจ	มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับวัฒนธรรมความปลอดภัยในสถานประกอบการ
๔	ความยินยอม	สมัครใจและให้ความยินยอมเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม

๓. สรุปความครอบคลุม

มิติ	กลุ่มที่ ๑	กลุ่มที่ ๒
จังหวัด	กรุงเทพมหานคร, สมุทรปราการ, นนทบุรี	ปทุมธานี, นครปฐม, สมุทรสาคร
จำนวนบริษัท	๖ บริษัท (จังหวัดละ ๒ บริษัท)	๖ บริษัท (จังหวัดละ ๒ บริษัท)
จำนวนผู้เข้าร่วม	๘-๑๐ คน (บริษัทละ ๔-๕ คน จาก ๓ จังหวัด)	๘-๑๐ คน (บริษัทละ ๔-๕ คน จาก ๓ จังหวัด)
หมวดอุตสาหกรรม	เครื่องใช้ไฟฟ้า/อิเล็กทรอนิกส์, เคมีภัณฑ์, ยาง, โลหะ	ยานยนต์, ยาง, สิ่งทอ, อาหาร, โลหะ
ขนาดสถานประกอบการ	ขนาดใหญ่ทั้งหมด (๕๘๖-๓,๔๒๐ คน)	ขนาดใหญ่ทั้งหมด (๙๘๗-๘,๖๗๖ คน)
รวมผู้เข้าร่วมทั้งหมด	๑๖-๒๐ คน (๒ กลุ่ม)	

๔. ความครอบคลุมหมวดอุตสาหกรรม (รวม ๒ กลุ่ม = ๗ หมวด จากทั้งหมด ๑๒ หมวด)

ลำดับ	หมวดอุตสาหกรรม	บริษัทที่เป็นตัวแทน	กลุ่ม
๑	ผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ (อิเล็กทรอนิกส์)	NXP, เดลต้า, ไทยโตชิบา	กลุ่มที่ ๑
๒	เคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เคมี	องค์การเภสัชกรรม	กลุ่มที่ ๑
๓	ยางและผลิตภัณฑ์ยาง	มิชลิน, บริดจสโตน, ดีสโตน	กลุ่มที่ ๑ และ ๒
๔	ผลิตภัณฑ์โลหะ	ฟาสโก้, โลหะกิจรุ่งเจริญทรัพย์	กลุ่มที่ ๑ และ ๒
๕	ผลิตยานพาหนะและอุปกรณ์	ไทยสแตนเลย์การไฟฟ้า	กลุ่มที่ ๒
๖	สิ่งทอ	อินโดรามา โพลีเอสเตอร์	กลุ่มที่ ๒
๗	อุตสาหกรรมอาหาร	ยูนิคอร์น	กลุ่มที่ ๒

หมายเหตุ: รายชื่อสถานประกอบการข้างต้นเป็นรายชื่อที่คัดเลือกเบื้องต้นจากฐานข้อมูลกรมโรงงานอุตสาหกรรม (ข้อมูล ณ วันที่ ๑๙ ก.พ. ๒๕๖๙) อาจมีการปรับเปลี่ยนตามความเหมาะสมและความยินยอมของสถานประกอบการ โดยยังคงยึดหลักเกณฑ์ Purposive Sampling ที่กำหนดไว้

จัดทำโดย: นางสาวธัญวรรณ เกิดดอนทราย

